

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefranțate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere armonioase — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Românii din comitatul Trei-scaunelor.

În timpul de astăzi al redescoperirii popoarelor, când spiritul național se desvoltă tot mai tare și revine cu înaltă și la popoarele acele care, date în decurs de seculi cu jugul sclăviei, căduseră în total somn letargic; astăzi, când și națiunile cele mai mici au devenit la cunoștință de sine și se silesc din respecturi să-și asigure existența lor ca atari, cultivându-și limba și prin aceasta simțul lor național, spre a nu fi înghițite de alte, — cred a nu fi fără interes, dacă luându-ne puțină osteneală, ni-am alege sama și cu Românii, ce'i mai avem în așa numita Sécume și cu noscendule adevărate situațiune, am cerca — după puteri — a le veni în-tr'ajutor.

Românii din cottul Trei-scaunelor în estensiunea de astăzi sînt împărțiți în tractele ppresbiterale al Trei-scaunelor, (plus comuna Poiana-Sărata, care, — singură în o stare esemptă — se administrează independent) al Heghigului și în câte-va comune aparținătoare tractului II al Brașovului care, toate la olată, au forma tractul, ce are a se aronda al Trei-scaunelor cam cu 23,000 suflete gr. or. Separarea aceasta în aceste tracte mici, fără un centru comun în cele bisericesci, considerând și starea materială cu puține excepțiuni, prea modestă nu poate fi tocmai favorabilă pentru Românii din acest comitat. Causa fără îndoială este nesuficiența mijloacelor materiale și morale, atât pentru promovarea trebilor bis. scolare cât și pentru susținerea unității naționale.

Biserica noastră este biserica națională și ca atare îngrijindu-se de cultura intelectuală și religioasă morală a credincioșilor sei, nu poate perde din vedere, — paralele cu aceste — și conservarea lor națională. E constatată până la evidență, că în trecut când biserica era numai tolerată și poporul român o *miseră ples contribuens*, acea biserică asuprita cu poporul ei laolaltă, a fost unicul asil de adăpostire al acestuia și consolare în suferințele sale. Biserica întărindu-l în credință, ea a conservat și naționalitatea; astăzi însă prelângă toată libertatea bisericească și națională, schimbându-se politica de maghiarizare, se ne îngrijim de naționalitatea noastră mai mult, cel puțin acolo, unde este mai amenințată.

Românii în Treiscaune, sînt mai bine reprezentați și caracterul lor național e mai intact în acele câte-va comune situate la poalele munților răsăriteni despre România, cu care fi leagă strîns economia lor de vite și alte speculațiuni. Mai înceace însă spre centrul comitatului și dela Sepsi-Sân-Georgin în sus spre Olt, pe unde dai de Români sînt toți maghiarisați, avînd limba, port și multe datini comune cu conclocitorii lor maghiari, din care parte se și numesc adeseori Maghiari de ritul oriental. Și în-tr'adever, criterul, după care se deosebesc popoarele, este limba, carea, la

tot casul trebuie nisuit în-tr'acolo, ca cel puțin generațiunea viitoare să-și o reînșuască încet, cu încetul, dacă nu vrem să vedem pe di ce merge scăldînd numărul Românilor în Sécume, până când în fine va dispăre cu totul, contopit fiind în elementul preponderant maghiar. Biserica însă este în stare să resoalve problema aceasta numai prin scoală, de oarece limba și cultura națională cad în sfera instrucțiunii și astfel ultima rațiune trebuie căutată în scoale. Dară tocmai aci a fost punctul cel mai slab și mai puțin apărut, prin care inimicul, maghiarizarea, a pătruns în fortăreața națională. Suveranul Prusiei după lupta dela Jena (14 Oct. 1806) împințat fiind de profesorii universității se adresă cătră deșii astfel:

„Noi trebuie să recăștigăm în puterea spirituală, ceea ce am pierdut în cea fizică, — și eată că acel stat, pe atunci atât de umilit și adus mai la totală impotență, și recăștigă în decurs de 6 decenii prin o cultură serioasă, pozițiunea deamă ce'i cometa în concertul statelor mari, ba astăzi, am puté dice, duce rolul dictatorial în Europa.

În tractul de astăzi al Treiscaunelor sînt — am puté dice — în toate cele 10 parochii și 2 filii scoale confesionale mai mult sau mai puțin corespunzătoare; mai rêu stăm însă în cealaltă parte a comitatului ce aparține tractului Heghigului, unde scoalele comunale se inmulțesc cu mare înlesnire, delatărînd pe cea confesională și din locul scaunului ppresc. Și dacă nu încercăm serios a aduce scoalele confesionale în stare corespunzătoare, ci pe lângă o rezistență formală — sub pretext de a fi făcut datoria — lăsam să ni se ia, nu știu den, când vom mai fi în pozițiune de a le recăștiga? — căci „toate acele drepturi“ — dice foarte nimerit marele patriot maghiar Francisc Deák — „care se iau cu forța dela națiune, se mai pot recăștiga, acele însă, de care ea abdice de bună voie, sînt pierdute pentru totdeauna.“

Uitasesem să amintesc, că în cottul Trei-scaunelor sînt și Români gr. cat., deșii însă și-au pierdut până la unul limba, mai vorbind-o cam silit ici colea prețimea, carea, în zelul seu prea mare pentru catolicism, se nuziese a se asimila acestuia așa de mult, încât nu și face mulți scrupuli, dacă credințioșii sei se identifica cu catolicii dându-le chiar și preoți din fiii lor.

Astfel stau lucrurile cu Românii în cottul Trei-scaunelor, pe cari, dacă nu și vom avé mai cu deadinsul în vedere, și cu deosebire pe cei ce și-au pierdut limba maternă, ușor și putem perde pentru totdeauna din simțul națiunii, contribuind mult la aceasta și căsătoriile miste ce obvin foarte des și în care partea noastră de regulă trece la religiunea cealaltă.

Și unde trebuie căutate mijloacele, cel puțin și numai paliative, pentru paralizarea maghiarizării amenințatoare? E adevărat că, prețimea din oficiu și după chemarea sa, e îndatorată a contribui cu fapta și cu cuvîntul spre animarea poporului pentru

sprîngirea scoalelor și trimiterea copiilor la aceste. Întru cât însă nu s'ar puté desvolta în această direcțiune o energie indestulitoare, s'au nu ar avé succesul dorit, căci „a priori“ se poate admite că, un popor desnaționalizat și cu mijloace materiale prea mediocre, se înmează cam anevoie pentru sprîngirea culturai naționale, — modesta mea părere ar fi, ca organele noastre, cari au misiunea culturai, să se gîndească cum ar puté face samă de o sumă anumită pe fie-care an, pentru ajutorarea scoalelor resp. ameliorarea salariilor învățătoresci în acele comune din Sécume, unde învățătorul nu ar avé salariu anual de cel puțin 120 fl. v. a. Căci nu încap de îndoială, că scoalele confesionale, admonate de inspectorii reg., dacă nu vor fi aduse în stare corespunzătoare, se prefac în comunale, și earși, nefiind în fie-care comună un salariu învățătoresc de cel puțin 120 fl. v. a. nu se poate aștepta aplicarea unui învățătorului mai capabil. Dar însăși starea profeimei în părțile aceste — cu prea puține excepțiuni — este de tot umilitoare. Prețimea e silită pentru rezistența sa, a se supune la tot felul de lucru ce recere economia cămpului. Remunerațiunea de tot modestă ce o dau parochiile preotului, nici pe departe nu ajunge, ca să-și acopere trebuințele sale și ale familiei. Și putem fi îngrijiați că, la eventuale vacanțe de posturi parochiale, cu greu se vor afla în mai multe comune și candidați pentru ocuparea lor, nefiind indigeni — cunoșcuți cu împregiurările oamenilor și detați cu indiferențismul lor religios, în care au scăpătat.

Comisiunile ambulante esmise pentru regularea veniturilor preoțesci, și-au terminat activitatea mai mult constatînd numai venitul, decât ridicându-l la clasa respectivă în a cărei categorii ar căde comuna. Preotul în parochii de 4—500 suflete, precum sînt cele mai multe în Sécume, nu are alt venit sigur, decât două ferdele de bucate după familie. Venitul acesta nu stimulează pe preot dar nici nu-i dă posibilitatea de a se consacra exclusiv numai oficiului seu. Din considerațiunile aceste, cred că respectivele corporațiuni — apreiând cestiunea de existență bisec. și națională — vor binevoi a considera prețimea din părțile aceste mai des la distribuirea de ajutoare.

Am scris aceste avînd în vedere, pre lângă cea mai mare obiectivitate, numai binele și posibila prosperare a Românilor din Sécume. Am încă la îndemână Nrul 43 din anul trecut al țiarului „Nemere“ al cărei corespondent, polemizînd cu „Telegraful Rom.“ în privința celor scrise în numărul seu 52 din același an, referitor la introducerea obligătoare a limbii maghiare în scoale — procesose în-tr'altale, diocînd cu un curagiu desprețuitor despre fiii crescuți pe genușii și brațele noastre, că „acea, însușinduși limba maghiară, vor fi cu simțemînti mai bune, mai simpatice pentru Maghiari, ba nepoții lor se vor maghiarisa chiar. Opunetive d-voastră dacă puteți.“ Și earși mai departe: „Din d-voastră trebuie să se comple-

teze Ungaria cea mare prorocită de Szécheny. Ungaria are chemare mare, d-voastră, fără ea, nici una.“*) — Deci *videant consules!*

Revista politică.

Sibiu, în 29 Martie.

Cestiunea concesiunii teatrului nemțesc în Budapesta, care a făcut atăta larmă în lăntur și afară de monarhie a intrat într'un stadiu mai favorabil — pentru Nemți. Conducătorul afacerilor magistratului din Budapesta a primit ordin a nu espeda resoluțiunea, prin care se decretase închiderea teatrului nemțesc din Budapesta. Causa, că s'a dat acest ordin se reduce acum la scăparea din vedere, că concesiunea s'a fost dat în 1879 pe un timp, care se termină numai cu finea lui Iunie 1880. Se poate că un *lapsus* nenorocit vine în ajutorul celor ce hotărîse închiderea teatrului nemțesc, dar se poate că și alarma din Viena și din Germania încă va fi contribuit la descoperirea fatalului *lapsus*.

Demisionarea cancelarului german, de care făcărăm amintire în nrul trecut și care în formă este motivată cu afaceri de natură internă (introducerea timbrului pe asignațiuni postale) nedumeresc și astăzi lumea politică. De o parte se dice, că incidentul acesta, neînsemnat în sine, Bismarck vrea să-l exploateze pentru modificarea constituțiunii imperiale; de altă parte se dice, că la spatele motivelor sînt cauze de înaltă politică. Împăratul Germaniei n'a primit demisiunea, ci a avisat pe cancelarul a face propuneri, prin care conflictul să se delature pe cale constituțională.

Ridicarea României la regat se discută neconcent în foile europene. „W. Allg. Ztg.“ spune, că Bismarck a dat min. Brătianu sfatul să mai amâne cestiunea aceasta, de oarece în Viena sînt nedumeriri asupra ei, cari merită a fi serios respectate. Bismarck e de părere, că România să reguleze mai întâiu cestiunea adopțiunii unui succesor pe tron. Cel mai simpatice cabinet în cestiunea regatului român este al Italiei. Acesta s'a exprimat, că fiind Carol rege pozițiunea sa cea schimbată față cu Poarta ar fi precisată în modul cel mai eclatant.

În camera României, respundînd ministrul de interne la o interpelațiune a țis, că guvernul român urmărească în adevăr o politică românească cîntînd a sustine bune relațiuni cu toate puterile, fără de a se face instrumentalul căreiva. Ministrul a anunțat, că în scurt timp va publica acte diplomatice.

Nicăiri nu sînt temeri mai mari, ca în Constantinopole față cu urmările alegerilor din Engiltera. Sultanul să fie țis când a auțit de victoria liberalilor englezi: „Acum cădem.“ Se așteaptă izbucnirea revoluțiunii în Macedonia, Tesalia, Epir și în Rumelia resăriteană. Și reșoiul între Munte-negru și liga albaneză se consideră de neîncungiat.

*) „Nemere“ își va pune pofta în R. Red.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Viena, 5 Aprilie n. Mă grăbesc a vĂ aduce la cunoștință, că astăzi la 5 1/2 după amiază a sosit aici la gara de nord I. P. Sântia Sa arhiepiscopul și Metropolitul Morariu Andreieviciu. Tinerimea română academică de aici representată de societatea „România Jună” și-a ținut de una dintre cele mai plăcute și onorifice detorințe de a întâmpina pe mult meritatul și prea venerabilul prelat român la sosirea lui. O deputație de aproape o sută de membrii cu presidentul „României Jună” în frunte așteptară trenul, din care se coborî I. P. Sântia Sa Metropolitul Bucovinei însoțit fiind de reverendisimul domn Berariu. Presidentul „României Jună” se adresă I. Prea Sântiei Sale cu nise cuvinte căldurose simțite și bine rostite, ce se terminară cu un viu „să trăiască!”, repetit cu multă în suflete de întreaga deputație. I. P. Sântia Sa mulțami adănc mișcat fiind cu termeni de iubire părintească.

Afară de deputația română s'au mai aflat la gară și numeroși Ruțeni, în a căror frunte presidentul societății academice ruțene bineventă pe I. P. Sântia Sa. Precăt se aude chironotonia I. P. Sântiei Sale se va săvârși în 18 l. c. n. în biserica gr. or. de aici (Fleischmarkt) cu asistența episcopului gr. or. Knezevici din Zara și a episcopului gr. or. Petranovici din Cattaro. — Noul arhiepiscop și metropolit în curând va fi primit în audiență la Majestatea Sa Împăratul.

Biografia noului metropolit al Bucovinei.

„Gazeta de București” primese dela un preot din Bucovina, care cunoaște de aproape pe noul metropolit, următoarea schiță biografică:

„Eminența Sa metropolitul Silvestru (Samoil) Morariu Andreievici este fiu de preot și s'a născut în Mitocul Dragomirnei, Bucovina, la 14 Noemvrie 1818; așa dar a împlinit 61 de ani. Studiile liceale și cursul de filosofie l'a făcut în Cernăuți, și tot acolo a terminat apoi studiile teologice, la anii 1840—43, ca elev al seminarului ortodox. Succesul seu, în liceu, ca și în seminaru a fost de o potrivă strălucit, numărându-se totdeauna printre cei mai distinși elevi. La anul 1843 Sf. Sa se căsătorii fiind apoi hirotonit ca presbiter și orânduit ca administrator parochial și după un an ca paroch al comunei Ceahor, lângă Cernăuți unde petrecu 20 de ani, îndeplinind și totdeauna serviciul într'un mod conșcincios și activ. El însă a rămas de timpuriu văduv, perdenđu și soția în floarea vârstei sale. În anul 1862, părintele Andreievici fu înaintat la postul de referendar al consistoriului, conducând totodată și învățământul tipicului și al cântărilor bisericesti la seminaru și la scoala de muzică vocală bisericască. Este de notat, că Pr. S. Sa e un excelent cântăreț și cunosător al artei musicale.

„La 1866 reorganizându-se consistoriul, Pr. S. Sa fu înaintat de însuși Monarchul la demnitatea de consilier al consistoriului. Aci începe adevărata activitate a Pr. S. Sale, care l'a ridicat așa de sus într'un timp scurt în ochii preoției întregi din Bucovina și în inșiși grația Curții imperiale. Pe atunci arhiepăstoria episcopul de trista memorie Hacmann, ale cărui tendențe panslaviste umpluseră de groază tot clerul Bucovinei. În contra lui dar, Pr. Morariu avu să susțină în consistoriu o desperată luptă până când, în fine, Hacmann reuși să l'isgoni din post dinpneună încă cu un alt consilier român. Cele mai cutede-

toare incriminări și calomii se aduseră contra acestor doi excelenți preoți ai Bucovinei. Adevărul însă în scurt timp a triumfat, și ambii fuseră reintegrați în posturile lor.

„La 1873 murind episcopul Hacmann, părintele Morariu deveni suflentul consistoriului și al arhiepiscopiei, înmulținduși pe fie-care an simpatieile generale. Doi metropoliți se succedară după Hacmann, părinții Teofil Bendela și Teoctist Blajevici, ambii oameni bolnavicioși și înaintați în vârstă, cari nu avură nici timpul, nici vigoarea sănătății, spre ași pute însemna trecerea lor archipastorală prin fapte mai remarcabile, deși poate bunăvoința nu le lipsia. În tot timpul stăpânirii acestor doi prelați dar clerul Bucovinei nu avea alt conducător și ocrotitor decât pe părintele Andreieviciu-Morariu. La 1874, părintele Morariu, intrând în statul monahal, fu înaintat pe dată la rangul de archimandrit catedral, primind cu această ocaziune și numele călugăresc de Silvestru. Trei ani mai târziu părintele Silvestru fu numit archimandrit archidieceșan și vicariu general al Metropolei, iar după repausarea fericitului Teoctist fu numit administrator al eparchiei, până când în fine, spre marea bucurie a Bucovinei, Maj. Sa l'a numit arhiepiscop și metropolit în scaunul vacant al Bucovinei și Dalmației.

„Aceste sânt, pe scurt liniamentele principale ale vieții de până aci a Pr. S. Sale părintelui Silvestru. Partea cea mai nobilă însă, activitatea sa, ca om de litere și științe, nu este mai puțin interesantă. Încă pe când funcționa ca paroch în Ceahor, P. S. Sa a publicat 16 opere didactice române pentru scoalele primare și licee, cari, aprobate de ministere, se întrebunțază și astăzi, în a 2-a și a 3-a edițiune. Afară de aceste P. S. Sa a scris și editat o carte de „Predice pentru duminici și sărbători” apoi doue caete musicale, conținând punerea pe note a cântărilor bisericesti și a typiconului; în fine, P. S. Sa este președintele comitetului editor al singurului diar românesc din Bucovina, „Amicul poporului”, ce apare în Cernăuți de câțiva ani de zile, respândind lumina și cultura în popor.”

„Autonomia bisericei ortodoxe a Bucovinei datorează asemenea, în mare parte, P. S. Sale părintelui Andreieviciu desvoltarea sa. La anul 1871, P. S. Sa a elaborat un proiect de lege pentru congresul bisericesc, care a și fost sancționat de Monarch la 9 August acelaș an, și prin care P. S. Sa și-a dobândit titlul de archimandrit și cancelar sinodal. În mai multe rânduri, părintele Andreieviciu-Morariu a fost ales deputat în Dieta provincială și în Senatul imperial, și numai P. Sântei Sale i revine meritul de a se fi introdus și limba română în desbaterile Dietei provinciale a Bucovinei, care l'a ales și membru al consiliului administrativ al țerei. La 1870 pe când bogatul fond religios dar de stat era în pericol de a fi înghițit, P. S. Sa a fost capul meetingului adunat pe tologa Cernăuților în număr de vre-o 3000 țerani, 50 proprietari mari (boieri vechi), preste 200 preoți, câte-va sute de rezazi și mai multe decimi de industriasi și comercianți.

Profesorii facultății teologice a Universității imperiale din Cernăuți li conferiră titlul de „Doctor sacrae theologiae”, care fu aprobat anul trecut și de Majestatea Sa Francisc Iosif I. În fine, societatea pentru învățătura și literatura poporului român din Bucovina, al cărei vice-președinte fusese P. S. Sa, acum l'a proclamat membru de onoare al ei.

„Atât despre viața publică a Pr. S. Sale. Ca om privat este de o amabilitate extraordinară cătră toți cei ce

vin în contact cu Pr. S. Sa. Nobil și generos, mulți tineri studenți, fără mijloace și dătoreș aci cariera ajutoarelor oferite de părintele Morariu. Tot Pr. S. Sale se datoreș și mărirea pensiunii vedurilor preteșe și a copiilor lor. Din căsătoria sa părintele Morariu a dobândit doi copii: un băiat și o fată. Fiica sa astăzi este soția unuia din cei mai distinși preoți, Artemie Berariu, paroch la Ceahor și membru al comisiunii esaminătoare la facultatea teologică ortodoxă din Cernăuți. Fiul seu, absolvent al facultății de drept din Viena, este judecător de instrucție în Cernăuți, și se distinge printr'un spirit de magistrat întreg. Mai ales țerani, storși de cămătării evrei, au într'insul un adevărat și generos protector.

„Aceste espuse, nu rămâne de cât a aplauda din inimă augusta alegere făcută în persoana Eminenței Sale părintelui Morariu pentru ocuparea înaltei demnități de metropolit, și a felicita doioasa Bucovină de strălucita achiziție, dobândită în numirea noului ei metropolit.” „G. T.”

Proiect de lege despre instrucțiunea în gimnasii și în scoalele reale.

(Urmare).

§. 54. Inspectorul suprem al cercurilor scolastice are următoarele datorițe:

1. a executat dispozițiunile legii și ordinațiunile guvernului în scoalele de mijloc ce stau imediat sub conducerea ministrului de culte și instrucțiune, în cele amintite în secțiunea aceasta și în cele precedent, de asemenea în scoalele de mijloc susținute de jurisdicțiuni și comune, respective a se îngriji ca acele dispoziții să fie executate, car în scoalele de mijloc susținute de confesiuni și privați a priveghea ca organ de inspecțiune suprem de stat executarea prescripțiilor legii;

2. a visita toate scoalele de mijloc ce se află în cercul seu scolaritic în tot anul și de câte ori va fi cu puțință și va cere trebuința și anumit în diferite perioade și a presida cu aceasta ocaziune conferențele profesionale în scoalele medie de stat și în cele susținute din fonduri;

3. a conduce și presida esamenele de maturitate în institutele publice ce stau sub administrarea și imediata conducere a ministrului de culte și instrucțiune, de asemenea în scoalele publice susținute de jurisdicțiuni, comune și privați; sau dacă e împedecat, a face ministrului o propunere relativ la substituția sa.

§. 55. În afacerea instrucțiunii gimnasiale și reale corpul profesional respectiv dela fie care institut de învățământ ține din timp în timp conferențe sub presidul directorului; problema lui principală este împărțirea cum se cade, metoda și tractarea materiei de învățământ și a temelor de a-casă, cercetarea stării, în care se află scoala din punct de vedere al educațiunii și disciplinei, și delaturarea defectelor.

§. 56. Cărțile și mijloacele de învățământ admisibile le designează ministrul de instrucțiune; corpurile profesionale vor alege din cele designate pe acele ce voiesc a le întrebunța în singuratecele institute.

§. 57. Ori ce gimnasiu și ori ce scoală reală o va visita în tot anul din oficiu medicul primariu al jurisdicțiunii respective; acesta va avé să facă cătră inspectorul suprem al cercului scolastic și cătră jurisdicțiune câte un raport de opinie despre experiențele ce le a făcut în privința sanitară (anumit cu privire la localități).

Secțiunea IV.

Despre esamenele de maturitate în scoalele de mijloc ce se află sub conducerea și conducerea imediată a statului.

§. 58. Acei tineri cari au absolvat clasa a opta, prin urmare cursul întreg al scoalei de mijloc și au depus cu succes un examen valid de clasă și voiesc săși continue studiile la o scoală mai înaltă, sânt îndatorați

a dovedi printr'un esamen ce se va ține anumit spre acest scop, calificațiunea și maturitatea ce se recere pentru instrucțiunea la o scoală mai înaltă.

Esamenul de maturitate dela gimnasiu califică în genere pentru instrucțiunea superioară (pentru universitate și politehnic) ear esamenul de maturitate dela scoala reală de regulă numai pentru politehnic. Dar esamenul de maturitate dela scoala reală se poate întregi, cu aprobarea ministrului de culte și instrucțiune, într'un examen de maturitate gimnasial cu ajutorul unui examen de maturitate decursiv din limba și literatura latină și greacă.

§. 59. În scoalele de mijloc ce stau sub conducerea și conducerea imediată a statului și în cele amintite în secțiunea II și III a legii de față esamenul de maturitate îl ține corpul profesional al fie căru gimnasiu de 8 clase și al fie cărei scoala reale de 8 clase în institutul seu propriu, și anume sub presidul respectivului inspector suprem al cercului scolastic, sau, dacă acesta va fi împedecat, sub presidul unui alt bărbat de specialitate împuternicit spre aceasta de ministrul de culte și instrucțiune, cu conducerea cel puțin a unui comisariu de esaminare, pe care de așiderea îl va designa ministrul.

Un scolaru, care a absolvat unul dintre aceste institute, poate să depună esamenul de maturitate de regulă numai la acest institut, în care a absolvat clasa a opta.

Pentru depunerea esamenului de maturitate la alt institut ministrul de culte și instrucțiune poate da încuviințarea în casuri extraordinare.

§. 61. Esamenul de maturitate se va face cu deosebire pe temeiul lucrărilor scripturistice și pentru a constata: dacă tinerul care depune esamenul are calificațiunea intelectuală ce se recere la studiul de universitate respective la politehnic? Instrucțiunea pentru esamene o stabileș ministrul cerend opinia corpurilor profesionale dela universități și dela institutele politehnice.

Aceste esamene vor fi publice și testimoniale se vor da în limba maghiară.

Secțiunea V.

Despre gimnasiale și scoalele reale publice, susținute de confesiuni, derogatorii, comune, privați și societăți.

§. 62. Confesiunile interne, jurisdicțiunile, comunele, privați și astfel de societăți din patrie, cari după statele lor s'au format expresiv și pentru acest scop, pot susține și înființa din mijloacele lor proprie gimnasii și scoli reale publice cu condițiunile cuprinse în paragrafi următorii.

§. 63. Un stat străin, o corporațiune cu scaunul seu în afară de marginile țerei, un cetățan de stat neunguresc, nu pot înființa scoli de mijloc, gimnasiale și scoalele reale confesionale esistente deja, precum și cele susținute de jurisdicțiuni, comune, societăți sau privați, deasemenea confesiunile și bisericile nu pot să ceară nici să primească la nici un cas vre un ajutoriu sau subvențiune materială dela statele externe, dela donatori și guvernale acestora.

Și dela privați, sau societăți încă numai în casul, dacă cel ce dă ajutoriu n'ăși rezervă nici o influență asupra conducerii și planului de învățământ, sau nu pune vre o condițiune.

§. 64. Asupra unui institut susținut de corporațiunile numerate în §. 63 și de particulari dispun respectivii însuși și exercită drepturile de direcțiune, în înțelesul legii de față.

Prin urmare respectivii se îngrișesc de administrarea averii institutului, de aplicarea și salarizarea puterilor de învățământ și de exercitarea disciplinei.

§. 65. §§ 5. 33 și 38 din legea de față, cari dispun de numerul claselor și cursurilor anuale, de întingirea instrucțiunii de gimnastică, de durata și timpul perioadei de diligență anuală, au valoare și pentru aceste gimnasii și scoale reale.

Obiectele de învățământ obligate, cuprinsul și măsura cunoștințelor ce trebuie propuse diatr'ensele pe timpul cursului întreg de învățământ la institutul respectiv

abstracție făcând de instrucțiunea religioasă, se stabilesc ministri de culte și instrucțiune din timp în timp ascultând consiliul de instrucțiune al țerei; dar această măsură statornică de ministrul însăși de a parte pentru institutele respective numai un minimum și de altă parte nu trebuie să treacă peste măsură stabilită pentru institutele de același rang ce stau sub dispozițiunea statului.

Intre aceste margini oficial institutiile respectiv stabilesc sistema de învățământ, planul de învățământ și cărțile de învățământ.

Dintr'alte în institutele susținute de jurisdicțiune și comune instrucțiunea va trebui predată după planul de învățământ e dat sau aprobat de guvernul statului și vor trebui să se întrebuițeze cărțile de învățământ aprobate de guvern.

§. 66. Confesiunile, jurisdicțiunile și comunele, de asemenea societățile și privații stabilesc însăși pentru școlile de mijloc publice ce le susțin limba de instrucțiune; întru cât aceasta nu este cea maghiară ele sunt îndatorate, a îngriji prelângă limba de instrucțiune și literatura lor, și de instrucțiunea în limba și literatura maghiară, fiind aceasta un obiect de învățământ obligat, și anumit într'un atare număr de ore ca să-și-o poată însuși elevii cum se cade. Pentru a se putea controla aceasta, sunt îndatorate a subterne din capul locului planul de învățământ și împărțirea oarelor pentru limba și literatura maghiară, ministrului de culte și instrucțiune.

(Va urma.)

Varietăți.

* Principele de coroană Rudolf a cumpărat domeniul Căpin în apropiere de Esseg, fosta proprietate a familiei Adamovici, cu trei milioane de florini.

* (Postal). Cu datul din 9 Aprilie a. c. Direcțiunea postelor din Sibiu deschide concurs pentru un post de oficial, eventual de practicant, în districtul ei. Pe lângă cauțiune de 300 fl. oficialul va fi salariat cu 600 fl. și 100 fl. bani de cartier, iar practicantul cu un ajutoriu de 300 fl. pe an. Petițiunile au a se înainta în termen de trei săptămâni la Direcțiunea reg. ung. postală în Sibiu.

* (Tempestatea cea dintâi) în anul acesta și fără incidente neplăcute am avut-o Joi după ameași. A fulgerat și tunat una într'alta ea în puterea verii, odată cu o putere așa de mare încă e probabil că undeva în apropiere a lovit.

* Tabacovici s'a împușcat în Becicherecul mare după ce a espedat demisiunea sa de comisar reg. ministrului.

* (Partida revoluționară rusească). O foaie rusească aduce despre compunerea acestei partide următoarele date: Din membrii, cari dela anul 1873 până la anul 1879 fură trași la răspundere pentru propaganda revoluționară, se țin 80 procente de statul nobilimeii, profesore, de statul oficeresc, comerciant și de statul cetățenilor de onoare. Cei-alți se numeră între lucrătorii de fabrici, profesioniști și alte soiuri de oameni de rând. Din numerul total au fost 80 procente oameni culti, 19 procente putură ceti, un procent însă n'au avut nici o învățură. Din cele 80 procente 60 au cercetat academia medic-chirurgicală, institutul tehnologic și academia agronomică Petroviană. Cu privire la secolul teamec au fost membre a propagandei 39 procente din gimnasii, 25 procente din cursuri de moșit, 17 procente din cele femeiesci la academia chirurgico-medicală și 19 procente din elevele la alte institute.

* (Un paracliser.) (crisnic, făt) bolnăvindu-se tocmai în ajunul hramului bisericii la care servia el, se gândi a scrie unui prieten care fusese odată paracliser și care acum era conductor la drumul de fer

să vie să-l ție pentru cea și locul. Prietenul, fiind în cea și tocmai liber, primi bucuros. El veni la biserica, se îmbracă cu anteriorul amicului său și după ce aprinse candelile, policandrele și arangia totul, se puse jos lângă o strană unde și adormi.

Ar fi dormit încă multă vreme în colțul seu, dacă nu l'ar fi deșteptat sgomotul lumii, care se pregătia de plecare.

Nenorocitul luând însă acest sgomot drept acela, care se face pe la trenuri, când sosesc în vreo stație, se sculă repede și strigă:

— Domnilor pasageri, trenul spre Galați pleacă, suiți-vă în vagoane!

* Un bătrân povestea cu un bătrâneesc accent o istorie întâmplată lui în tinerețe cu o bandă de tâlhari:

— Pe atunci, ăceia el, erau hoți în țeară câți oameni cinstiți sunt astăzi.

— Atât de puțin! exclamă un ascultător.

* (Progres în cultură). În Iapan s'au isprăvit mai multe linii ferate în timp foarte scurt. Cu deosebire în scurt timp s'au clădit două căi ferate pe insula Nifon și a treia pe insula Yetto. Și-nile toate sunt fabricat de origine engleză, eară locomotivele sunt aduse din America. Peste scurt are să se țină în Osaca o expoziție de zahar și bumbac, carea se așteaptă de toți Iapanezii cu mare nerăbdare:

* (Vechimea pământului), despre care învățații până acum au făcut diferite ipoteze, după cea mai nouă a geologului englez Mellard Reade ar fi de cel puțin 600 milioane de ani.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.“)

Viena, 9 Aprilie n. Deputații continua desbaterea bugetului. Desbaterea se continuă mâine.

„Wiener Zeitung“ publică un billet împărătesc din 8 a. l. c. prin care ministrul comun de finanțe Hofmann, în urma rugărei sale, pe lângă rezerva de a fi reaplicat și conferinduse crucea cea mare a ordinului Leopoldin, pe lângă recunoștința serviciilor sale distinse de mulți ani, fu ridicat din post, denuinduse ministrul comun de finanțe Slavvy, presidential casei deputaților din Ungaria.

Berlin, 9 Aprilie n. Parlamentul german a acceptat la cetirea a doua a legii militare, votându-se nominal cu 186 contra 96 voturi, paragraful unu și doi, cari normează până la 31 Martie 1888 prezența de pace cu 427,270 oameni.

PARTEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Biblia și Natura.

(Incerări după raportul între Biblia și Natură.)

(Urmare.)

III.

După ce am arătat în general, că în ce raport stă revelațiunea cu științele naturale și în ce formă vorbesc Biblia de lucrurile naturii, urmează acum se vedem cum stă lucrul cu problema științelor naturale, va să dică se regulăm și aci oțarele mărginașe. Se înțelege că și aci vor avé cuvânt acei naturalști, cari n'au interes alt-cum a fi apologetii bibliei și revelațiunii, cu atât mai puțin inimicii lor.

Gigantele Humboldt¹⁾ statornesce astfel problema științelor naturale: „ele au de scop a căuta după criteriul tuturor fenomenelor în natură, a le explica în necsul lor universal și a privi natura ca un întreg în-

sufflețit și mișcat de puteri interne; ele au a face cu lumea vizibilă, cu astfel de fenomene, pre cari le vedem, auzim preste tot percepim; au a face cu lucrurile materiale și fenomenele lor. Aceste lucruri și fenomene științele naturale le constatază, ordinea, le combină și comparează unele cu altele, ca apoi să mijlocească legile, și fenomenele complicate să le reducă la elementele simple și statornice. Aflarea legilor o desemnă Humboldt ca scopul final în științele empirice.“

Fără îndoială științele naturale au făcut un progres uriaș în rezolvirea problemei lor, cu deosebire în veacul nostru. „Dela Newton până în timpul mai nou, ăceia card. Wiseman²⁾ s'au făcut cu mult mai multe descoperiri științifice, și sistemul științelor naturale s'a înavuit cu cunoștințe cu mult mai mari și mai chiare ca în toate veacurile de mai înainte.“ Cu toate aceste nime-ne, nici chiar naturalistul nu va susține, că științele empirice au încheiat cu scrutarea și au ajuns la țința de unde mai departe nu pot merge.

Deși s'au făcut progrese așa mari și încă în astronomie cu ajutorul telescopului și în timpul mai nou cu ajutorul analizei spectrale, totuși vom trebui să ădicem și acum cu Burmeister: „Esperințele noastre cu privire la construcțiunea corpurilor ceresci sunt neinsemnate și nu ne putem face idei chiare despre însușirile lor fizice din cauza depărtării și a mijloacelor auxiliare insuficiente. . . . se tac de aceea, că sim pre pușin pentru formarea acelor corpurii, despre procesele de dezvoltare și despre cei ce le locuiesc.“

Nu mai favoritoriu stă lucrul cu geologia. Englesul Huxley³⁾ ne spune aceasta când ăce: „Să vedem în cari ferii s'au făcut scrătări, cari, întru adevăr să merite numele de scrătări geologice. S'a scrutat o parte mare a Franției, Germaniei, Britaniei și Irlandiei, unele părți ale Spaniei, Italiei și Rusiei, însă despre masa cea mare a Africeii, luând afară unele părți sudice nu scim chiar nimic. Scim despre unele părți ale Indiei, nu însă despre continentul cel mare al Asiei; scim despre unele părți ale statelor unite, despre Canada, nu însă despre continentul cel mare al Americii nord. și parte mare despre America sudică nimic!“ așa abia cunoașcem „1/1000 din întreg pământul.“

Cartea naturii este pentru om, precum se vede, încă parte foarte mare o carte închisă și în atari împrejurări scrătătorul adese ori este avisat la presupuneri precum ne spune Humboldt: „Ce zace în internul pământului, ne este chiar așa de necunoscut ca și internul planetelor din sistemul nostru solar. Când ne lipsesc cunoștințele chimice și mineralogice, atât cu privire la internul pământului cât și cu privire la internul corpurilor ceresci, sântem avisați numai la presupuneri.“

Dacă veacul nostru a desfacut și descifrat mai multe foi decât cum au desfacut și descifrat poate toate veacurile trecute, totuși desăvârșirea observațiilor și deplina cunoștință a fenomenelor va rămâne un ideal aproape neescutav.

Cu drept cuvânt ăce Humboldt⁴⁾ și în privința aceasta: „științele empirice nici odată nu pot ajunge la sferșit și nici o generațiune nu se va pute mândri a fi străbătut cu privirea totalitatea fenomenelor.“

Științele naturale, ca științe sistematice au deosebite ramuri și discipline; precum se vede mă voiu ocupa mai mult cu o disciplină și anumit cu geologia, ear în parte și cu astronomia în raportul lor față cu Biblia. În cât privește geologia observ la locul acesta deocamdată numai atâtă, că ea

nu se mărginesc numai pelângă scrutarea științifică a pământului în stadiul lui de acum, ci pre baza cunoștințelor de cari dispune și a legilor descoperite, vrea să erueze stadiul pământului dela începutul dezvoltării lui, precum și schimbările prin cari a trecut, până ce a ajuns în starea lui de astăzi. Ceea ce a purtat mai înainte numele de geologie sau geonomie, a fost simplu o speculațiune arbitrară, de un cuprins fantastic și care nici decât nu a putut face pretensiuni la șirigutate științifică, presupunând o mulțime de puteri și legi, cari nu le putea documenta că exista în faptă. Naturalștilor ca bărbați învățați le place a spune, că în știința lor nu sânt hipotese, și numai aceia, cari nu înțeleg, află că sânt. Fiat. Dar apoi secretul îl tradează chiar oamenii lor. Aceia ce ne am spun, că ipotezele nu sânt altceva pentru naturalști, decât tot atâtea dogme.

Cu cât e mai mare problema geologiei, cu atât ipotezele în ea își au rola lor: „acele teorii, ăce Burmeister la locul îndiguit mai sus⁵⁾, cari poartă numele de ipoteze vor trebui să joace totdeauna o rolă mare în istoria creațiunii și cu atât mai mult ne vom afla pre terenul probabilității, cu cât din fapte constatate în prezent, vom deduce cele din trecut.“

Sânt intru adevăr unele ipoteze așa de mult dezvoltate, încât probabilitatea lor produce aproape convingere științifică. De altă parte sânt multe, de a căror probabilitate încă nu s'au convins oamenii. Să nu uităm însă nici aceea, că au fost și sânt casuri, când o ipotesă necunoscută odată de lege și asigurată de științe mai târziu s'a documentat a fi răcite.“

„Naturalștii, cari se bucură de cel mai mare renume, ăce Deutinger⁶⁾ cu tot dreptul, nu vor tăgădui că pre terenul științelor naturale încă și acum rătăcirea nu numai nu e posibilă, ci până la un punct anumit așa ădicând neincunoscuvăveră.“ Scrătătorii temeinici sânt foarte moderați în apreițarea rezultatelor, cari geologia și științele naturale preste tot le desemnă de șigure, și în censurarea ipotezelor sânt foarte severi, se înțelege cu privire la istoria dezvoltării pământului.

Chiar împrejurarea, că cei mai mari geologi diferesc în păreri cu privire la multe puncte esențiale, dovedescă că geologia îi lipsiau în parte mare rezultatele șigure. „Adevărata geognosie, ăce Humboldt, ne învață a cunoaște crusta esternă a pământului, așa precum este în prezent, și în astă privință este sigură ca și ori care altă știință fizică. Din contră ceea ce se referă la starea de mai înainte a planetului nostru este chiar așa de nesigură ca și despre modul cum s'a format atmosfera planetelor, cu toate aceste este aproape timpul când geologii se vor ocupa deosebit cu timpurile cele fabuloase, cari joacă o rolă însemnată în istoria fizică a lumii.“ De altă parte eară se exprimă cu multă modestie, fostul prof. de chemie în Bonna G. Bischoff⁷⁾ când ăce: „geologia în părțile ei esențiale va rămâne tot hipotetică.“

Când știința pășescă cu atâtă modestie, intențiunile ei sânt mai bine înțelese, decât atunci, când e condusă de subrdinalnic. Dorința după cunoștințe mai perfecte o are și teologia și nici când nu va înceeta a insectogia după stări mărgăritare. Și ea poate să ăică, că cunoștințele ei ici și colea sânt fragmentare. După mărturisirea bărbaților de știință și după cum am văcut, cunoștințele geologilor, astronomilor, preste tot a naturalștilor încă este fragmentară. Fie cum va fi, destul că în decursul încercării mele

¹⁾ Reden und Vorträge pag. 332 la Reusch l. c. p. 36 seqq.

²⁾ Gesch. d. Schöpfung p. 1.

³⁾ Üb. unsere Kenntniss p. 30.

⁴⁾ l. c. p. 166—167.

⁵⁾ Kosmos I. 65.

⁶⁾ l. c. p. 2.

⁷⁾ T. C. Coenta: Creațiunea și dezvoltarea etc. p. 67.

⁸⁾ Renan und das Wunder p. 91.

⁹⁾ Lehrb. d. chem. und phys. Geol. I. 65, 1863.

¹⁰⁾ Cosmos I. 31, 32, 81.

voiu recunoasca ceea ce e statorită de aptă și ceea ce s'a mijlocit de lege a naturii pe calea inducției. Hipotezele se vor judeca după valoarea lor științifică, probabilitățile ca probabilități și posibilitățile ca atari.

(Va urma).

Lista Nr. 12

a contribuțiilor încurse la comitetul subsemnat în folosul inundărilor. *)

Transportul totalului din Lista Nr. 11 publicată în Nr. 33 a. c. al „Telegrafului roman“ . . . fl. 2192.80
Prin preotul I. Petrescu profesor la seminarul din Râmnic dela următorii: Preotul I. Petrescu 7 lei, D. Radovan prof. 5 lei, I. Oprescu prof. 3 lei 70 bani, M. Roșariu 3 lei 70 bani; Dr. I. Suciuc 20 lei, N. Ghejan 10 lei, X. 20 lei, G. Mihailescu 3 lei 70 bani, S. Tinechegiu 2 lei, N. Rădulescu 1 leu, M. Ionescu 1 leu 50 bani, C. Poenariu 1 leu, A. Poenariu 1 leu, I. Dinescu 2 lei, I. Popescu 3 lei, St. Diclescu 3 lei 70 bani, L. Locustean 5 lei, Gr. Predescu 2 lei 50 bani, N. Păunescu 1 leu, Hristache 3 lei, C. Hrisescu 1 leu, N. Surdu 3 lei 70 bani, locoten. Ipeșan 3 lei, X. 50 bani, C. Rădulescu 50 bani, M. Vladimirescu 2 lei, G. Maldarescu 1 leu, Gr. Nedelescu 1 leu, I. Orlescu 1 leu, C. Baltanean 1 leu, N. Comănescu 50 bani, P. Gârbovicean 1 leu, Dem. Pompiliu 50 bani, I. Vrajetoraru 1 leu, N. Bergescu 50 bani, G. Dobrian 50 bani, N. Șerbulescu 50 bani, I. Braescu 50 bani, B. Negrescu 50 bani, I. Balanescu 50 bani, I. Marculescu 50 bani. Suma 121 lei, din cari s'au subtras 1 leu spese de transport rămân 120 lei sau . . . fl. 54.—

Prin Aleman Dan căș din Reșinari dela următorii: D. Nic. Troanță 2 fl., Al. Dancăș 4 fl., P. C. Mitrea 2 fl., P. P. Mitrea 1 fl., Bucur Dancăș 2 fl., I. Henș 1 fl., I. Poplăcean 1 fl., B. Giurcoiu 2 fl., C. C. Șogan 2 fl., Nic. Vidrighin 2 fl., I. Vidrighin Moga 1 fl., N. Băncilă 1 fl., Oprea Șogan 1 fl., D. Vidrighin sen. 1 fl., Stan Marin 1 fl., D. Vidrighin jun. 1 fl., Em. Cioran, par. 2 fl., Bucur Hoadrea 1 fl., B. B. Sturzu 1 fl., S. Cioran 1 fl., P. Goța Dragomir 50 cr., în total . . . fl. 30.50
Totalul cu ziua de astăzi . . . fl. 2177.30
Sibiu, 6 Aprilie n. 1880.
Comitetul central pentru ajutorarea inundărilor.

Bursa de Viena și Pesta din 8 Aprilie 1880

Table with columns for Viena and Pesta, listing various financial instruments and their values.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitățiuni: în 8 Maiu și 8 Iunie imob. Mariei Han în Feldioara; în 1 Maiu și 8 Iunie imob. lui Ioan și Maria Schullerics resp. Schullerius în Râșnov (trib. Broșov); în 15 Aprilie și 19 Maiu imob. lui Vasiliță a Luchi Petru în Șomcuta (judec. cerc. Șomcuta mare); în 24 Aprilie imob. lui Ilie și Anna Marcu în Spring; în 1 Maiu imob. lui Stefan Klöss în Alba-Iulia (trib.); în 26 Aprilie și 26 Maiu imob. lui Iosif Corup în Boziș (trib. Deva); în 8 Maiu imob. lui Michail Schindler în Mediaș (judec. cerc.); în 5 Maiu și 5 Iunie imob. lui Ioan Muntean în Coroișdi; în 4 Maiu și 5 Iunie imob. lui Jiga Herța în Riul alb (judec. cerc. Hațeg); în 14 Aprilie și 14 Maiu imob. lui Stefan Brettfeld în Booci (judec. cerc. Teaca); în 29 Aprilie și 29 Maiu imob. lui George Dărab în Cujir (trib. Deva).

Prima societate maghiară generală de asigurățiune.

Înștiințare.

cătră p. t. public asigurătoriu despre asigurățiunea pe șase ani a caselor și edificielor economice, pre lângă folosința anului prim gratuit anticipativ.
Budapesta în luna lui Aprilie 1880.
P. t. public asigurătoriu, a căru vortos p. t. partidele noastre, a căror simpatie și încredere,—pre lângă influințare altor factori,—ne a ridicat societatea în stadiul de ași, nu ne vor nega acea recunoștință, că societatea noastră a rămas totdeauna firmă pe acel fundamet, pe care și-a baat neguțătoria, și că a rămas fermă principiilor sale și pre lângă experimențările diverse ale altor societăți cari sa'au ridicat în urma societății noastre.

Principiile aceste i sa'au rectificat și rebonificat prin acel rezultat, că încă cu finea anului present 1879 capitalul societății fundamentale (neatacover) de 3.000.000 floreni în bani gata e deplin întregit, ear capitalul rezervat (disponibil) s'a ridicat la 1.000.000 floreni, și cu firmatute putem dice aceea, cu ce nu va fi capace nici o societate concurență, că societatea noastră tacele rezervate spre acoperirea daunelor, cu finea anului present în așa mare sumă le poate transpune în favorul socotului anului următoriu, că precum se vede de aci încolo din acele tace se vor pute acoperi daunele eveninde în anii următorii!
Spre ajungerea acestui rezultat s'a nizuț dintru toate societatea noastră, pentru că a fost convinsă, că prin aceasta face un serviciu excelent neguțătorelor asigurătoare din patrie, și mai vortos intereselor partidelor sale, dacă din câștigurile neguțătoriei constitue astfel de tari capitale fundamentale și disponibile, care conținend asi-

garanță destulă, la toată ocaziunea servesc spre deplină încredere și linisעינță, și că așa mare și deplin solvit capital fundamental si rezervat numai cele mai escelente societăți afară din patrie posed.

Dealtminteale p. t. public asigurătoriu, și mai vortos p. t. partidele noastre și aceea pot documenta, că pre când noi de o parte asfel ne-am nizuț a câștiga, rectifica și rebonifica încrederea, pre de altă parte societatea noastră, amșurat prosperărei, întăriri și relațiunilor neguțătorelor sale fiind înainte ochilor totodată și interesele comune ale societății și partidelor asigurătoare, totdeauna a fost gata a întinde partidelor sale prospecte și binefaceri mai noue ceea-ce din cele mai multe cu aceea a documentat, că partidele asigurătoare pe viață, din câștigurile clasei acesteia jumătate, ear partidele asigurătoare contra daunelor de ghiăț din câștigurile clasei acesteia a cincea parte se împărțasesc.

Acesta ne e principiul pucerderii noastre și acuma și de aceea când am ajuns acolo, ca cu deplin solvit capital fundamental și rezervat putem continua neguțătoria, societatea noastră cu plăcere își realizează de mult propusul seu scop, și eacă cu aceea și partidele asigurătoare contra daunelor de foc, voiesce a le împărțasi în favoare mai nouă.

Am decis dară, și despre aceasta voim a înșeința publicul asigurătoriu, ca asigurățiunea caselor și edificielor economice de aci încolo la noi întru acea favoare se se împărțăsască, că spre esemul dacă proprietarii casei sau al pământului se obligă ași asigura astfel de edificii pe șese ani, societatea noastră pe anul usuat grătuț de anul prim așa că partida asigurândă numai după folosința anticipativă a anului prim grătuț, respective cu începutul anului al doilea e obligată a solvi tacele.

Creдем cumcă favorul dispunerii noastre acesteia todeauna va avé cea mai mare aprețiere în clasa proprietarilor, dar mai vortos în anul present și în timpul următor când încă va fi simțitoare calamitatea anului acestuia, și când în cercul economului așa puțini sânt bani. Dispozițiunea noastră acesta încă și între așa împregiurări nefavorabile, face posibilă asigurănta pe un timp mai îndelungat. Și favorul acesta cu atăta e mai mare, cu cât e mai considerabilă tacea anuală, și cu cât mai greu s'ar pute esopera în anul present sau următoriu solvirea aceleia anticipativă prin economul apăsat de împregiurările nefavorabile ale anului acestuia.

Dar de beneficiul anului gratuit anticipativ se vor folosi și acele partide ale noastre, care fiind deja asigurate pe un timp mai îndelungat, și sânt îndreptățite a folosi anul gratuit decursive, respective numai în anul din urmă al asigurăntei lor; pentru că prin înnoirea asigurăntei se vor folosi după o laltă de doi ani grătuții, așa ca un an va fi acea al asigurăntei espi-rătore, care au a' l folosi numai în urmă, ear celalalt an e anul prim al asigurăntei înnoite pe șese ani.

Când despre favorul acest mai nou voim prin aceasta a înșeința p. t. public asigurătoriu nu ne reținem nici de esprima-re acelei convingeri, că p. t. public asigu-

rătoriu precum în dispozițiunea aceasta promptabilitatea noastră sau în favorul folosinței anului gratuit anticipativ semnul încrederei noastre li va recunoase.

Înșeinșand încă p. t. public asigurătoriu și despre aceea, că agenții nostri, dar și noi înșine cu plăcere servim ori cu ce deslășuri.

Remănem cu salutare prima societate maghiară de asigurățiune.

Harslanyi Lévai.

Publicațiune!

Licitațiunea pentru renovarea podului de preste Oit, între comunelo Voila și Cincșor, care pod s'a stricat prin sloii de ghiăț, se va ține în 20 Aprilie 1880 la 10 oare a. m. în comuna Cincșor.

Prețul strigării este 2936 fl. v. a. și licitațiunea minuendă; voitorii de a licita au de a depune un vadum de 5%. Condițiunile de licitare dinpreună cu calculul de spese se pot vedé la cancelaria comunală din Voila și Cincșor.

În oferte trebe se fie suma oferindă scrisă cu cifre și cu litere.

Voila în 7 Aprilie 1880.

Primăria comunală din Voila.

Daniil Șerban m. p.,

notariu.

[18] 1—2

[14] 2—2

Anunțiu.

Prima societate ungurească generală de asigurățiune, asecurează gratis pe anul prim case și edificii economice, așa că solvirea tacei se va începe numai după espirarea anului prim gratuit, respective cu începutul anului al doilea e obligată a solvi tacele.

Desluciri mai în detail cuprinde înștiințarea direcțiunii publicată în această privință.

Societatea are ca reprezentant în Sibiu pe dl Ludovic Reschner (strada Pintenului Nr. 4).

Prima societate ungurească generală de asigurățiune.

[17] 1—3

„Albina“

Institut de credit și de economii.

În sensul concludului adunării generale a societății noastre din 19 Martie 1880 Nr. III, al șeptelea coupon dela acțiunilor institutului nostru scădător la 1 Iulie 1880 se va rescupêra, dela sua numita și, la cassa noastră în Sibiu cu 9 floreni, și până atunci însé se escomptează acel coupon la cassa noastră, de ași încolo oricând, adecă se rescupêră pre lângă subtragerea intereselor pe timpul până la 1 Iulie a. c.

Sibiu, 1 Aprilie 1880.

Direcțiunea institutului.

Advertisement for a sewing machine with text: „Împletitură cu mașina.“ and details about the machine and dealer Emilia Simtion.